تازه‌های کتاب

مجموعه‌داستان «خطرات دل بستن به خواب‌های جاه‌طلبانه» از داستایفسکی منتشر شد

دعوت به خواندن ۶ داستان کوتاه از نویسنده بزرگ روس

کتاب «خطرات دل بستن به خواب های جاه طلبانه» شامل شش داستان کوتاه (خطرات دل بستن به خواب های جاه طلبانه، دست گدایی، پسرکی در پیشگاه مسیح، گردش کوزما پروتکف و دوستش در کنار دریاچه، گدای خاص و بانوی صدساله) از فیودور داستایفسکی است که مستقیم از زبان روسی ترجمه شده و نشر چام این داستان ها را در قالب یک کتاب به چاپ رسانده است.

به گزارش وب سایت «گسترش فرهنگ و مطالعات»، ابعاد تأثیرگذاری این بزرگ ترین نویسنده روس به حدی است که حتی با گذشت بیش از صدسال از مرگ او، آثارش همچنان موضوع مطالعات ادبی در جهان است. مضامین جهانی زیربنای رمان های او، به همان اندازه که در روسیه امپراتوری قرن نوزدهم معتبر بوده است، امروزه نیز اعتبار دارد. آثاری مانند «جنایت و مکافات»، «برادران کارامازوف» یا «شیاطین» و «ابله» شاهکارند؛ جواهراتی هستند که از ماهیت ادبی خود فراتر رفته و بخشی از میراث بشریت شده اند.

به نظر برخی منتقدان، داستایفسکی اولین اگزیستانسیالیست جهان است. اگزیستانسیالیسم، مدرنیسم ادبی، مکاتب مختلف روان شناسی، الهیات و نقد ادبی عمیقا تحت تأثیر افکار او شکل گرفته است. رمان های او مضامین عمیق فلسفی و روان شناختی را بررسی می کنند و بینش های عمیقی را درباره وضع انسان ارائه می دهند.

داستایفسکی استاد جهان سازی همه جانبه است. خواندن داستایفسکی مانند گشت وگذار در روان انسان است. او ما را به اعماق ذهن شخصیت هایش می برد و آنچه را که انگیزه رفتار انسان است، روشن می کند. توانایی داستایفسکی در وادارکردن خواننده به تأمل، بسیار چشمگیر است.

نشر چام تاکنون آثاری از داستایفسکی مانند «رمانی در نُه نامه»، «یُلکا و عروسی»، «یادداشت های یک ناشناس» و «یک اتفاق شرم آور» را با ترجمه مستقیم عبدالمجید احمدی از زبان روسی به چاپ رسانده است؛ آثاری در قطع جیبی که با ترجمه هایی روان روانه بازار نشر شده اند.

خبر

گشایشی در کار ناشران؟

قرار است ۱۰۰۰ متر به فضای ناشران کودک در نمایشگاه کتاب ۱۴۰۳ اضافه شود

رئیس هیئت مدیره انجمن ناشران کتاب کودک و نوجوان از اضافه شدن حدود هزار مترمربع فضا به مساحت سالن جنوبی ناشران این بخش در سی وپنجمین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خبر داد.

فتح ا... فروغی در گفت وگو با خبرگزاری ایبنا با اشاره به جانمایی ناشران کودک ونوجوان درسی وپنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، بیان کرد: امسال نیز ناشران این حوزه در سالن های شمالی و جنوبی رواق شرقی جانمایی خواهند شد، حدود ۱۲ هزار مترمربع تقاضا از سوی ناشران داشتیم، اما فقط ۸ هزارمترمربع فضا داریم.

او همچنین گفت: خبر خوب این است که حدود هزارمترمربع فضا به مساحت سالن جنوبی افزوده شده است که همین متراژ کمک می کند بخش زیادی از تقاضای ناشران را پاسخ بدهیم.

امسال بیش از ۲۰۰ ناشر کودک و نوجوان برای حضور در نمایشگاه ۱۴۰۳ ثبت نام کرده اند. سی وپنجمین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از ۱۹ تا ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ در مصلای بزرگ امام خمینی(ره) برگزار می شود.

زین قند پارسی
علیرضا حیدری | مدرس ویراستاری
ناویراسته ✗
...برای اساس کشی باید مبلغ زیادی پرداخت می کردیم که باری به دوش ما بود...
ویراسته ✓
...برای اثاث کشی باید مبلغ زیادی پرداخت می کردیم که باری به دوش ما بود...
نکته
«اثاث» به معنای لوازم خانه است و «اساس» به معنای پایه و بنیاد. زنده یاد ابوالحسن نجفی در «غلط ننویسیم» می نویسد: «اسباب و اثاث باید نوشت و نه اسباب و اساس که اخیرا در پاره‌ای از نوشته‌ها به چشم می خورد.»
#زین_قند_پارسی

کتاب‌فروشی و بیش از آن

درباره کتاب‌فروشی‌های با طراحی و فضای خاص که حضور در آن‌ها تجربه یک کتاب‌گردی به یادماندنی است

گروه ترجمه شهرآرا| شکل سنتی کتاب‌فروشی‌ها چند سالی است در حال دگرگونی و تغییر است. فضای ساده کتاب‌فروشی‌ها که در تصرف قفسه‌های ساده و خالی از زیبایی و طراحی خاص بودند و فقط وظیفه جای دادن کتاب را در خود داشتند، دارند جای خود را به مکان‌هایی می‌دهند که به یاری معماری و هنر و رنگ و نور، به فضاهایی مفرح تبدیل می‌شوند؛ جایی که فقط به برطرف کردن نیاز، یعنی تهیه کتاب محدود نمی‌شود و در ضمن آن، تجربه یک گردش کتابی را هم برای علاقه‌مندان خواهد داشت.

همان‌طور که بقالی‌ها به هایپرمارکت تبدیل شدند و سرمایه‌گذاران با ترفندهای مختلف سعی در جذب مشتری داشته‌اند، کتاب‌فروشی‌ها نیز دارند به خدمات مازاد و ارزش‌افزوده‌ای که مکانشان می‌تواند به مشتری‌هایشان بدهد، فکر می‌کنند.

اضافه شدن کافه در فضای کتاب‌فروشی و آنچه به نام «کافه کتاب» می‌شناسیم از جمله اقدامات در همین راستا بوده است. علاوه بر اینکه بر درآمد کتاب‌فروشی افزوده، شرایطی فراهم کرده است تا افراد بیشتری به آنجا بیایند و زمان بیشتری را هم در آن سپری کنند.

طراحی داخلی خاص و متفاوت، استفاده از رنگ و نور متناسب با فضا، قرار دادن مبل و صندلی در فضای کتاب‌فروشی برای نشستن کوتاه و تورق کتاب، استفاده از موسیقی ملایم در فضای کتاب‌فروشی، دادن آزادی عمل به مشتری‌ها برای صرف وقت و قدم زدن و انتخاب کتاب‌های مختلف، از عواملی هستند که می‌تواند به ایجاد حس خوب در مراجعه‌کننده کمک کند و همین تجربه خوب می‌تواند سبب جذب او و به همان نسبت بالارفتن میزان فروش و سوددهی بیشتر کتاب‌فروشی باشد. کتاب‌فروشی «یوشین» (YuxinBookstore) یکی از تازه‌ترین کتاب‌فروشی‌ها از این دست است که در شهر شنزنِ چین افتتاح شده است.

به محض ورود به این کتاب‌فروشی، مجذوب فضای آن می‌شوید. قفسه‌های عظیم و درخشان از جذابیت‌های این کتاب‌فروشی است که مجموعه‌ای چشمگیر از کتاب‌های ادبیات کلاسیک تا پرفروش‌های روز را در خود جای داده است.

طراحی خاص فضا، دکوراسیون و قفسه‌ها کاری کرده است که قدم زدن در این کتاب‌فروشی یک تجربه خوب کتاب‌گردی باشد. در این کتاب‌فروشی تعداد زیادی صندلی راحتی وجود دارد تا جای راحت و مناسبی برای مطالعه در همان فضا باشد.

علاوه بر آن طراحان این کتاب‌فروشی به یاد کوکان هم بوده‌اند و برای آن‌ها نیز صندلی‌هایی در نظر گرفته‌اند. این کتاب‌فروشی ۲۵۰۰ مترمربعی چایخانه، اتاق مطالعه و سالن یوگا هم دارد.

کوروش کمالی سروستانی، مدیر مرکز سعدی‌شناسی ایران:

سعدی آفریننده دوباره زبان است

گپ دیگران

کوروش کمالی سروستانی، مدیر مرکز سعدی شناسی ایران، کسی است که پیشنهاد نام‌گذاری اول اردیبهشت ماه به نام سعدی از سوی او در سال ۱۳۷۶ مطرح و با اجماع ادیبان و پژوهشگران روبه رو شد و نخستین مراسم بزرگداشت یا دروز سعدی در اول اردیبهشت ۱۳۷۷ در آرامگاه سعدی با حضور گسترده سعدی شناسان، سعدی پژوهان، سعدی دوستان و هنرمندان برگزار شد؛ مراسمی که از آن زمان تاکنون هرسال به همت این مرکز گرامی داشته می شود.

کوروش کمالی سروستانی در گفت وگویی که با «هم میهن» داشته است، سعدی را آفریننده دوباره زبان می داند که زبان فارسی را به روز کرد و این علاوه بر شاعرانگی اوست. آنچه در ادامه می آید، گزیده‌ای از این گفت وگوست.

●●●

بسیاری با این نظر محمدعلی فروغی موافق اند که زبان فارسی امروز ما بیش از هر شاعر دیگری از زبان سعدی تأثیر پذیرفته است و ما به زبانی شبیه زبان سعدی سخن می گوییم. آیا با این نظر موافقید؟

یکی از ویژگی های مهم آثار سعدی علاوه بر شاعرانگی، زبان اوست. در نظر بگیرید که میان قرن چهارم و «شاهنامه» فردوسی تا قرن هفتم و سعدی شیراز، ما شاهد زبانی مغلق هستیم و آن زبان روان و سهل ممتنع که در آثار سعدی می بینیم، در آن زمان وجود نداشته است. پس کار سعدی، آفرینش زبان است و آنچه انجام می دهد، به ظهور دوباره زبان و پیوند دوباره آن با مردم می انجامد. یکی از ویژگی های آثار سعدی، به روزکردن زبان است و برای همین «گلستان»، سفیر زبان فارسی، در شبه قاره مثل کتابی آموزشی در کنار قرآن کریم در مکتب خانه ها آموزش داده می شد. این نشان دهنده تأثیر سعدی است و اینکه حضور او در ادبیات فارسی، معجزه‌ای چون ظهور فردوسی است. می دانیم که زبان قرن ششم هجری قمری با تکرار، تقلید و تصنع آمیخته بود و سعدی است که با زبان فارسی «گلستان»، را به مثابه شیء هنری می آفریند. فارسی زبانان در «گلستان» هم خود، هم اخلاقیاتشان را می یابند و نمونه اش چنان که می دانیم، اینکه در مطالعه شادروان دکتر حسن ذوالفقاری با عنوان «فرهنگ بزرگ ضرب المثل های فارسی» ابیاتی از سعدی، چیزی بیش از ۲ هزار و ۱۰۰ بیت از او، با اختلافی چشمگیر نسبت به دیگر شاعران به ضرب المثل تبدیل شده بود. سعدی برخلاف دیگر شعرایی که در حال جست وجود رصنایع بدیعی بودند، زبانی سهل ممتنع آفرید که به ظاهر می توان چیزی شبیه آن سرود، اما در واقعیت نمی توان چنین کرد و این ناشی از سحر زبان سعدی است.

در میان شاعران ایرانی، سعدی مؤلفه های زبانی ضابطه مند، مصلحت آمیز و دقیق را نسبت به سایر شاعران مانند حافظ، مولانا و خیام، بیشتر از خود بروز می‌دهد. در کنار این، برخی دغدغه های سعدی نسبت به مصالح اجتماعی را مهم ترین کلید فهم متون او می دانند. به نظر شما درک دینی یا اجتماعی راه درستی برای تفسیر هنر سعدی است؟

سعدی با آفرینش غزل های عاشقانه، روایت های عارفانه، قصاید فاخر و مجالس حکیمانه، نصیحت الملوکی خردمندانه و رباعیات و قطعاتش هم در فرم زبان، هم در درون مایه آن به فتح اقلیم های گوناگون در ایران و جهان نائل آمده است و به عنوان شاعری، هم توانا در نظم و هم توانا در نثر با هنر بی بدیلش به جایگاهی رسیده است که افصح المتکلمین و پادشاه ملک سخن نامیده می شود. اندیشه نهفته در «گلستان» و «بوستان» نشان از آن دارد که سعدی نسبت به مسائل اجتماعی دغدغه مند بوده است. ما می دانیم که خداوند سعدی، خداوندی رحیم است و ازجمله نشانه هایش اینکه در دیباچه «گلستان» می خوانیم: «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.» سعدی همین بی حد واندازه بودن رحمت الهی را وظیفه حکام می داند و از آن ها طلب می کند. ازجمله نکات همواره مورد توجه سعدی، کم آزاری بوده و این توصیه ای است که در مجموع آثارش خطاب به حاکمان درباره شیوه رفتار با مردم بیان می کند و بر این نکته تأکید دارد که مردم ریشه حاکمان اند و آزار آن ها موجب سست شدن تنه درخت حاکمان می شود. دید جهانی سعدی بازتاب یافته در «بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش ز یک گوهرند»، در قرن هفتم هجری قمری از اهمیت بسیاری برخوردار است. ما می دانیم که «گلستان» سعدی برای اولین بار در سال ۱۶۳۴ توسط آندره دوریر به زبان فرانسه چاپ و بعد از آن تقریبا به همه زبان ها ترجمه شد. پس از آن کسی چون رالف والدو امرسون، شاعر، فیلسوف و نویسنده آمریکایی، گفت: «سعدی به زبان همه ملل و اقوام عالم سخن می گوید و گفته های او مانند هومر، شکسپیر، سروانتس و مونتنی، همیشه تازگی دارد.» یا ویکتور هوگو دِین خود را به عشقش به ادبیات ایران و مشرق زمین با انتشار «شرقیات» اداکرد. [...] ما می دانیم که گوته، نیچه، پوشکین و... نیز سعدی را هم فکر و هم دیدگاه خود می دانند و می گویند سعدی از کلاسیک هایی است که در کنار کلاسیک های ادب جهان خوش درخشیده است و این اندیشه سعدی است که این همدلی را ایجاد کرده است.

کوروش کمالی سروستانی: ازجمله نکات همواره موردتوجه سعدی، کم آزاری بوده و این توصیه‌ای است که در مجموع آثارش خطاب به حاکمان درباره شیوه رفتار با مردم بیان می کند و بر این نکته تأکید دارد که مردم ریشه حاکمان اند و آزار آن ها موجب سست شدن تنه درخت حاکمان می شود

معرفی کتاب «چگونه مرور کتاب بنویسیم؟» در یک‌سالگی ستون «سه‌شنبه‌ها با کتاب»

با دلِ گرم بنویس

احمد آقایی
فعال فرهنگی

یک سال گذشت! ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۲ ستون «سه شنبه ها با کتاب» که عنوان آن را از کتاب معروف «سه شنبه ها با موری» الهام گرفتیم، با معرفی کتاب درخشان و کم نظیر «چگونه کتاب بخوانیم؟» متولد شد. به نظرم رسید در جشن تولد یک سالگی این ستون، به معرفی کتابی بپردازم که پیرامون کاری که در سه شنبه های این یک سال انجام دادم، یعنی معرفی کتاب.

کتابی که امروز معرفی می کنیم، درباره کاری است که داریم انجام می دهیم، یعنی «معرفی کتاب». نویسنده کتاب، آقای برَد هوپر، که سال هاست به مرورنویسی در نشریات و کتابخانه ها اشتغال داشته و تاکنون متون فراوانی در هر دو حوزه «مرورنویسی» و «آموزش مرورنویسی» تولید کرده است، دبیر بخش کتاب های بزرگ سالان در نشریه «بوک لیست» (نشریه تخصصی مرورنویسی برای کتابداران عمومی و وابسته به انجمن کتابداری امریکا) و به موازات این ها، کارگاه های متعددی برای آموزش مرورنویسی کتاب برگزار کرده است. در نوشته پیش رو، بخش هایی از این کتاب کم حجم، اما خواندنی و به شدت مفید را مرور خواهیم کرد.

سه‌شنبه‌ها با کتاب

عنوان فصل نخست کتاب «بازاریابی از طریق مرورنویسی» است و به رابطه بین «مرورنویسی» و رونق بازار یا همان مارکت کتاب می پردازد. فصل دوم کتاب که مصداق مَثَل معروف «تُعرفُ الاشیاء باضدادها» ست، با عنوان «تفاوت های مرور و نقد»، به یکی از چالش های مهم حوزه معرفی کتاب می پردازد. «مرور کتاب» که می تواند به هر دو شکل شفاهی و کتبی انجام شود، با «نقد کتاب» که آن هم می تواند در هر دو قالب گفتاری و نوشتاری ارائه شود، تفاوت دارد. مرور کتاب یک چیز است و نقد کتاب، چیزی دیگر. این دو کنش مرتبط با کتاب ـ این خاموش پرهیاهوی دوست داشتنی ـ هم در ابزار و وسایل با هم فرق می کنند و هم در اهداف و نتایج. هدف مرورگر کتاب، معرفی شورمندانه یک کتاب خاص و آشنا کردن مخاطبان با آن است و چه بسا، عطشناک کردن آن ها برای مطالعه آن کتاب؛ اما هدف منتقد کتاب، بر آفتاب نهادن ویژگی های مثبت و منفی آن کتاب مشخص و به قول قدما، تشخیص و تفکیک سره از ناسره (ناخالصی). بنابراین، معرف کتاب باید از کتابی که در حال معرفی آن است خوشش آمده باشد و به گونه‌ای آن کتاب را به مخاطبان بالقوه و بالفعل اش معرفی کند که عطش مطالعه آن کتاب را در آن ها بیدار سازد و در یک کلام، مشوق خوانندگان برای خواندن آن کتاب باشد.

در حالت کلی، معمولا خواندن «نقد کتاب» برای کسانی مفید است که آن کتاب را خوانده باشند و برعکس، خواندن «مرور کتاب» برای کسانی فایده دارد که آن کتاب را نخوانده باشند. همچنین، هم نوشتن و هم خواندن «نقد کتاب»، نسبت به تولید و مصرف «مرور کتاب» تخصص بیشتری می طلبد. با وام‌گیری این دو اصطلاح از خانم دکتر مهری بهفر، شاهنامه پژوه معاصر، اولی کاری «تخصصی» است و دومی عملی «تفننی»؛ اولی بیشتر متکی بر «عقلِ سرد» است و دومی بیشتر بر «دلِ گرم»؛ اولی بر «کیفیت» کتاب ها و کُنش کتاب خوانی می افزاید و دومی بر «کمیت» کتاب خوانان؛ معرف کتاب به خوانندگان کمک می کند تا یک کتاب «خوب» را بیابند و بخوانند و منتقد کتاب به آن ها کمک می کند تا یک کتاب را «خوب» بخوانند. بنابراین، تحقق شعار «کتاب خوب را خوب بخوانیم»، هم به معرفان زبده نیاز دارد و هم به منتقدان پخته و حرفه‌ای.

فصل چهارم کتاب با عنوان «مرور کتاب چه محتوایی دارد؟» با این جمله مهم آغاز می شود: «هر مرور کتاب، چه کوتاه باشد و چه بلند، باید دو نکته مهم را به خواننده خود بگوید: (۱) کتاب درباره چیست؟ (۲) تا چه حد خوب است؟ (ص۴۹)». «مرور خوب چه ویژگی هایی دارد؟» عنوان فصل پنجم کتاب است با توصیه هایی چون (۱) سرزنده باشید و سعی کنید متن مرورتان هم‌لحن با کتاب باشد؛ (۲) جدی باشید، واژگانی پرانرژی برگزینید و جملاتی قوی و نیرومند خلق کنید؛ (۳) تحقیر نکنید، نه نویسنده و نه مخصوصا خوانندگان را؛ (۴) ورود افراد خجالتی ممنوع! مرورنویس باید بیانی مطمئن داشته باشد و با اعتماد به نفس به اندازه (نه کم و نه زیاد) نشان دهد که بر مطالب کتاب تسلط کافی دارد؛ (۵) سخنرانی نکنید، داد و بیداد نکنید و از لحن خطابه‌وار و هیجان‌زده بپرهیزید؛ (۶) مسئله سیب و پرتقال که در قالب این مثال، نویسنده تأکید می‌کند که سیب ها را با سیب ها مقایسه کنید و پرتقال ها را با پرتقال ها. حین مرورنویسی، آثار یک نویسنده را با آثار نویسنده‌ای هم سبک و هم‌تراز با او مقایسه کنید، نه با آثار نویسنده‌ای نامشابه با او؛ (۷) دوست داشتنی بودن یا نبودن شخصیت اصلی رمان برای مرورنویس که اشاره مهم و ظریفی است به مسئله ذهنیت (subjectivity) نویسنده؛ و بالاخره (۸) از مرور منفی خودداری کنید.

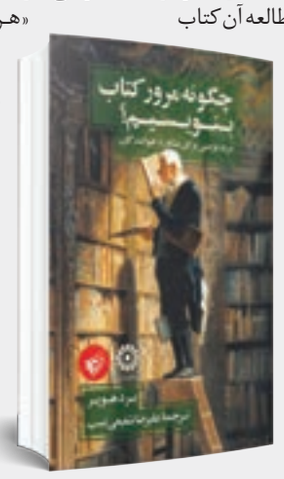

در آغاز فصل ششم کتاب با عنوان «مرورنویس خوب چه ویژگی هایی دارد؟»، نویسنده با الهام گرفتن از این ضرب المثل معروف مشاوران املاک که سه عامل مهم در تضمین فروش یک مِلک را، (۱) موقعیت ملک، (۲) موقعیت ملک، (۳) موقعیت ملک می دانند (و یادآور جمله میشل آزاناویسوس کارگردان فیلم سیاه و سفید آرتیست، هنگام دریافت جایزه اسکار بهترین کارگردانی سال ۲۰۱۲ است، آن‌گاه که گفت: دوست دارم از سه نفر تشکر کنم، (۱) بیلی وایلدر، (۲) بیلی وایلدر، (۳) بیلی وایلدر!) چنین می نویسد: سه عامل مهم برای تبدیل شدن به یک مرورنویس موفق عبارت است از: (۱) تجربه، (۲) تجربه، (۳) تجربه! البته اول تجربه در خواندن کتاب و دوم، تجربه در مرورخوانی.

چگونه مرور کتاب بنویسیم؟
/ نویسنده: برد هوپرپ
/ مترجم: علیرضا شفیعی نسب
/ ناشر: ترجمان علوم انسانی و نهاد کتابخانه های عمومی کشور
/ چاپ چهارم، ۱۴۰۱
/ ۱۶۶ صفحه
/ ۹۸ هزار تومان